

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. VI. De Subjecto Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

nink, & alii docent esse etiam mortale, si praesente Diacono inferior baptizet; quod tamen Suar., Sot., Granad. negant, quia Diaconus non est Minister Baptismi ex officio; unde non irrogaretur ejus dignitati gravis injuria, atque adeo solum venialiter peccaretur; Non secus ac si praesente clerico baptizaret laicus, aut praesente laico femina, aut praesente iusto non excommunicato, aut catholico baptizaret peccator, aut excommunicatus, aut haereticus, praeciso scandalo: Ratio est, quia talis ordinis inversio nullo jure positivo est prohibita; unde solum est mala ob quandam indecentiam, ut notat Granad. apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 4., & part. 5. tract. 3. resol. 18.

Peccaret quidem graviter Pater, sicut etiam Mater, si in casu necessitatis filium baptizaret aliis praesentibus, qui baptizare puerum possent, ut notat Dian. part. 3. tract. 4. resol. 3., quamvis probabiliter ex Conink contra Villalob. apud eundem Dian. non privaretur jure petendi debitum; cum haec poena in nullo textu invenitur. Solum cognatio spiritualis intercedit inter baptizantem, & Parentes baptizati, quae impedit matrimonium, non tamen habetur obligatio non petendi debitum, si matrimonium jam sit contractum.

Non debet tamen esse multum scrupulosus in expectando magis idoneo is, qui baptizantem perquirat in casu necessitatis, ne forte, dum idoneus expectatur, infans decedat. Immo, si proles nondum tota extra uterum egressa baptizanda sit, debet ab obstetrice baptizari, cum non deceat alios advocare.

Quaeritur ultimo, Quanam poena imposita sit illicite baptizanti?

Respondeo, quod rebaptizans irregularitatem incurrit, sicut etiam adultus rebaptizatus: Si quis tamen cul-

pabiliter rebaptizat sub conditione; communiter docent contra Sayr., & Hered. apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 9. quod irregularitatem non incurrat; quia rebaptizatio sub conditione non est simpliciter dicta Rebaptizatio, cui tantum imposita est in jure irregularitas. Deinde clericus non Sacerdos solemniter baptizans, sicut etiam Diaconus sic baptizans sine Sacerdotis delegatione, incurrit irregularitatem, ex cap. 1. de Clerico non ordinato administrante: probabiliter autem ex Nav. Fill. apud Trull. non fit irregularis laicus solemniter baptizans, quia talis poena videtur imposita clerico non ordinato, non laico. In cap. Placuit 16. quaest. 1. prohibetur Monachis, ne baptizent, nulla tamen iis imponitur poena; unde Granad. putat id non praecipere sub mortali; Immo Rodriq. apud Dian. part. 5. tract. 13. resol. 18. putat, iis prohiberi tantum, ne baptizent sine licentia Ordinarii: Nomine autem Monachi non venit quilibet regularis, sed solum illi, qui sub obedientia Abbatis vivunt.

ARTICULUS VI.

De Subiecto Baptismi.

- I. Num etiam infans nondum egressus ex utero matris possit sub conditione baptizari, quando per fistulam abluí potest?
- II. In vitis parentibus filii Infidelium baptizari possunt, si habentes usum rationis Baptismum postulent, & a Parentibus subtrahendi.
- III. Sicut etiam infantes Haereticorum, & Apostatarum; Necnon filii Infidelium Mancipiorum.
- IV. Non tamen filii Infidelium, qui aut nullatenus subiecti sunt Principibus Christianis; aut his subiecti solum politice.

V. Di.

V. Diluuntur objecta.

VI. Si alter tantum ex parentibus Infidelibus consensiat, infantes baptizari possunt. Sicut etiam omnes in periculo mortis; aut si sint extra patriam potestatem; aut si perpetuo amentes.

VII. Quid de Mutis, ac Surdis a Nativitate, si sint adulti?

I. Quæritur primo, Quinam sit Baptismi capax?

Respondeo, omnes homines, etiam infantes, ex Trid. sess. 7. can. 12. non tamen Satyri, seu geniti ex femina, & bruto, cum non sint homines; sicut nec monstra ex femina, & viro genita, si non constet ea habere animam rationalem; si tamen dubitetur, eo quod habeant, verbi gratia, caput ferinum, & reliqua membra humana, baptizanda sunt sub conditione; sicut si dubitetur, an fetus constet duplici anima rationali; (quia, verbi gratia, habet duo capita cum uno pectore, vel duo pectora sub uno capite) duplex baptismus conferendus est; alter absolute in ea parte, in qua perfectius caput, vel perfectius pectus apparet, & alter conditionate in altera parte. Infans in utero matris juxta communem Antiquorum sententiam baptizari non potest, cum non possit nasci spiritualiter, qui non est natus corporaliter; si tamen in aliqua sui parte saltem per fistulam lavari possit, Suar. Conink, & alii apud Dian. part. 1. tract. 15. resol. 43. probabiliter putant contra Comit. Bonac., & alios, quod in casu necessitatis baptizari possit sub conditione; quia, ut quis renascatur spiritualiter, satis est, si illa præcedat nativitas, qua de non homine fit homo, dummodo lavari possit, ut diximus art. 7. quæstionis superioris; Ad eum modum, quo baptizari possunt, ac debent ii, qui tantum exerunt ma-

Pars V.

num, aut egrediuntur ex dissecato utero matris mortuæ; quamvis naturaliter non sint nati nativitate rigoroſe dicta; Deinde vero baptizandus est sub conditione, ut diximus articulo superiore, post totalem egressum, etiam qui in manu, pede, aut brachio, quod eduxit, baptizatus est; quia aliqui dubitant de validitate hujus Baptismi; Si vero postquam puer eduxit caput, in eo baptizatus sit, non est iterum baptizandus sub conditione.

II. Quæritur secundo, an liceat baptizare filios Infidelium, invitis eorum parentibus?

Respondeo, Infideles alios esse, qui nunquam baptismum susceperunt, alios vero, qui post baptismum ob hæresim, vel apostasiam defecerunt. Rursus qui nunquam susceperunt baptismum, alii sunt subiecti in Jurisdictione temporali Christianis Principibus, ut multi Indi subiecti sunt Regi Hispaniarum, ac Lusitanæ, & multi Judæi in Germania Imperatori: Alii nullatenus sunt subiecti, ut Turcæ. Aliqui demum sunt subiecti Christianis, non solum politice in jurisdictione temporali, sed etiam serviliter, ut mancipia. His positis

Dico primo, Filius cujuscumque Infidelis, si habeat usum rationis, & petat baptismum, baptizandus est, etiam parentibus invitis; & ab illis subtrahendus propter periculum subversionis. Ratio est, quia habet jus petendi necessaria ad salutem, nec tenetur obedire Patri in his, quæ Deo opponuntur: Quod si dubitetur, an habeat usum rationis; Aliqui docent cum Soto apud Bonac; quod possit baptizari, quia in dubio inclinandum est in favorem fidei; Alii quod non possit cum Henr, quia melior est conditio parentum possidentium: Alii demum cum Sâ, quod si complevit septimum annum, præsumi debeat it-

E 3 lum

lum habere usum rationis; secus quod non habeat.

III. Dico secundo, Infantes Hæreticorum, & Apostatarum baptizari possunt, invito parentibus. Ita communiter. Ratio est, quia Ecclesia habet jus in ipsos parentes, illosque potest ad fidem cogere, aut pœna mortis punire, si sint pertinaces: ergo potest etiam eos privare jure, ac potestate, quam habent in suos filios, atque adeo illos baptizare, & a parentibus subtrahere, si renuant.

Dico tertio, Infantes, qui filii sunt infidelium mancipiorum, possunt etiam invito parentibus baptizari. Ita Suar., & alii contra Thomistas apud Dian. part. 1. tract. 15. resol. 45. Ratio est, quia isti parvuli possunt a dominis suis, invito parentibus, vendi, seu donari, & deinde subtrahi a parentibus baptizari; (aliter non essent domini, si non possent vendere, aut donare: jure autem gentium hoc modo introducta est servitus) ergo possunt etiam baptizari, & deinde, antequam adolefcent, a parentibus subtrahi ad vitandum periculum subversionis: Quod aperte docet Vasq. in 3. part. disp. 153. cap. 4. num. 50. apud eundem Dian. Immo domini tenentur curare, ut baptizentur, quia hujusmodi servi sunt de familia Domini: ergo dominus tenetur illorum curam gerere, tam in temporalibus, quam in spiritualibus; *Qui enim suorum, & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior*, ex 1. ad Timoth. 3.; non tamen ad id tenentur cum magno incommodo; quia charitas non obligat regulariter cum incommodo notabili, quando proximus non est in extrema necessitate; Unde facile excusantur, qui eos vendunt, aut in compensationem Christianorum captivorum dant servos, eorumque filios iisdem reddunt, si non reddendo, in iis a-

lendis, & educandis magnum incommodum subirent.

IV. Dico quarto, filii infidelium, qui solum politice subiecti sunt Christianis Principibus, non possunt invito parentibus baptizari. Ita communiter contra Scotum, & Gabrielem apud Becanum de Bapt. quest. 6. Ratio est, quia, vel isti parvuli subtrahuntur a parentibus, & fieret his injuria, cum non amiserint jus in filios; vel relinquerentur in eorum potestate, & fieret injuria Sacramento propter periculum apostasiæ, & sacrilegii: profanaretur enim, & contaminaretur baptismus, quod est sacrilegium. Et confirmatur, quia Princeps sæcularis solum habet potestatem puniendi peccata, quæ sunt contra politicam pacem, & gubernationem, adversus quam non peccant, qui nolunt filiis dare baptismum.

Dices: Principes sæculares possunt punire subditos Christianos nolentes filium suum baptizare, & peccantes contra divina præcepta: ergo etiam subditos hujusmodi infideles.

Respondetur, non posse subditos Christianos propria auctoritate puniri a principibus sæcularibus, nisi solum quando delinquant contra publicam pacem, & gubernationem; aut quando contra jus naturæ, & Dei honorem sacrilege peccarent; puta si velent pueros interficere ad sacrificandum Idolo. Quare solum ex concessione Magistratus Ecclesiastici possunt illos punire, si nolint filium baptizare, aut si peccent contra divina præcepta.

Neque replices, quod pariter possent ex eadem concessione punire subditos infideles, qui nolint baptismum conferri filiis suis. Nam dispar est ratio, cum infideles non sint subiecti potestati Ecclesiasticæ, sicut Christiani, dicente Apostolo, *Quid ad me de iis, qui foris sunt, judicare?*

Dico

Dico quinto: A fortiori baptizari non possunt, parentibus inuis, filii Infidelium, qui nullatenus subditi sunt Christianis, propter eandem rationem. Ita D. Th. 3. part. quæst. 68. art. 10.

V. Oppones primo: Ecclesia habet jus baptizandi infantes, tum ex concessione generali Christi Domini, *Baptizare omnes gentes*; tum ex concessione generali juris naturæ, quo licitum est innocentes defendere; si enim, quando parens vellet filium interficere, possemus illum eripere e manu parentis ad vitam temporalem conservandam, a fortiori possumus illum eripere ad dandam illi vitam spiritualem per baptismum.

Respondetur, Christum Dominum dedisse potestatem baptizandi, non invitos adultos, sed volentes, & infantes, consentientibus illis, in quorum potestate sunt. Jus autem naturæ concedit defensionem innocentium in iis rebus, ad quas habent jus: cum autem habeant jus ad vitam temporalem, non vero ad baptismum, nisi quando adulti illum petunt; hinc licitum est jure naturæ illos defendere, si vita temporalis adimatur; sicut etiam, si Pater cogat filium adultum ad sequendam falsam religionem, non vero si infanti deneget baptismum.

Oppones secundo; quoties parentes abutuntur potestate, quam habent in filios, possunt jure ea potestate privari; sed in casu nostro abutuntur; tum quia faciunt contra præceptum Christi de iis baptizandis; tum quia potestas parentum eo spectat, ut filios alant ad cultum Dei; quod non faciunt, qui impediunt baptismum filiorum.

Respondeo, quod licet potestate, quam habent in filios, abutuntur, non possunt tamen jure ea privari, nisi a superiore, qui habeat in illos jurisdictionem: Ecclesia autem nullam

habet jurisdictionem nec spiritualem, nec temporalem in illos, sicut habet in hæreticos, utpote baptizatos.

VI. Oppones tertio; Si isti parvuli sint in periculo mortis, possunt baptizari, quin ulla parentibus injuria irrogetur: ergo etiam extra mortis periculum: cum idem jus habeant in filios in utroque casu.

Respondeo cum Conink negando consequentiam; nam sicut in extrema necessitate temporali pauperis dives amittit jus, quod habet in sua bona; unde citra injuriam possunt ab eo tolli, ita in extrema necessitate spirituali infantis amittit Pater jus in puerum, & citra injuriam baptizatur; non enim natura dat jus diviti in bona, & parentibus in filios in tali casu: unde vel poterit tunc secreto baptizari ad vitanda sacrilegia, & blasphemias in Christianam fidem, vel poterit filius eripi sine scrupulo e manu parentum, & deinde baptizari.

Objicies quarto: Si alter parens consentiat, ut filius baptizetur, potest licite baptizari, etiam altero invito: ergo pariter utroque parente invito: nam si obstat injuria, quæ fieret utrique parenti, obstat etiam in primo casu injuria, quæ fieret alteri tantum parenti invito.

Respondetur, Concedendo antecedens, dummodo non relinquatur puer sub cura parentis invito cum periculo sacrilegii, & negando consequentiam: disparitas est, quia, quando alteruter parens dissentit, lis adjudicanda est in favorem innocentis, & fidei: ergo non fit ulla injuria alteri parenti invito.

VII. Ex dictis sequitur primo, quod possint hujusmodi infantes baptizari, si extra patriam potestatem sint absque spe restitutionis, puta, quia bello justo, vel injusto sunt capti, vel empti, &c. nam cessat ratio adducta

injuriam, & periculi apostasiae, & sacrilegii.

Sequitur secundo, quod possint pariter baptizari perpetuo amentes, etiam extra mortis articulum invitatis parentibus, cum pariter in iis cesset periculum profanationis. Cum autem ad Baptismum suscipiendum in adultis tria requirantur, videlicet, Intentio, Fides supernaturalis, sine qua impossibile est placere Deo, & Attritio (si minus contritio) supernaturalis, sine qua peccata commissa non remittuntur, idcirco muti adulti baptizandi non sunt, nisi exterioribus signis ostendant, se intelligere talia remedia ad salutem animae ab uno Deo instituta esse, & ad fidem, ac attritionem supernaturalem excitentur. Qua in re ad Episcopum, vel Parochum recurrendum est, ut cum aliis viris doctis rem omnem conferat, inquirendo, num iis adsit debita intentio, necnon attritio supernaturalis de peccatis commissis, si forte in mortalia lapsi sint; & fides etiam supernaturalis Dei unius, & Remuneratoris; quae omnia non facile in mutis a nativitate, & furdis reperiuntur. Et facilius forte erit eos ad baptismum flaminis disponere, hoc est ad amorem Dei super omnia, qui pariter, ut sit supernaturalis, & ad gloriam perducere possit, necessario prodire debet a fide supernaturali; ut proinde etiam ad hanc fidem muti excitandi sint. Dixi, quod ad suscipiendum Sacramentum baptismi requiratur in mutis praeter dolorem supernaturalem, qui saltem sit attritio de peccatis commissis, etiam fides supernaturalis, non tamen habitualis infusa; sed actualis: quamvis enim Christus Dominus dixerit; *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit*: non inde sit, quod ad baptismum praerequiratur fides habitualis infusa: valide enim recipit baptismum, qui fide supernaturali credit Deum

esse unicum, & Remuneratorem, esto culpabiliter negaret aliquem alium articulum fidei; dummodo in susceptione baptismi intendat suscipere Sacramentum a Christo Domino institutum; quo casu nec gratiam, nec fidem infusam cum baptismo reciperet propter peccatum infidelitatis; reciperet tamen Sacramentum, & characterem; aliter esset rebaptizandus, quod nemo dixerit.

ARTICULUS VII.

De Effectibus, & Ritibus Baptismi.

- I. *Primarii effectus Baptismi sunt quinque. Tres vero secundarii.*
- II. *Ceremonia ab Ecclesia instituta in collatione Baptismi sub mortali servanda sunt, nisi parvitas materia excuset.*
- III. *Num causent aliquem effectum supernaturalem ex opere operato.*
- IV. *Patrinus in Baptismo dumtaxat solemniter adhibendus est, quod si in privato adhiberetur, probabiliter cognationem spiritualem non induceret.*
- V. *Quid ferat post Tridentinum Cognatio spiritualis?*
- VI. *Quid requiritur ad cognationem spiritualem contrahendam?*

I **Q**Uaeritur primo, quinam sint primarii Effectus Baptismi? Respondeo, quinque a Doctoribus enumerari: primo deletionem omnis culpae, dummodo tunc non sit affectus ad culpam aliquam venialem; quae sane, dum committitur, non deletur; sicut nec remittitur culpa mortalis, nisi saltem per attritionem supernaturalem sit retractata: Culpas autem aliquas veniales etiam sine retractione relaxari in praesenti ordine docent communius in de Pœnitentia. Secundo, relaxationem omnis pœnæ pec-